

■ ÚKOL č. 3:

Proved'te elementární sémiotickou analýzu libovolného masmediálního komunikátu. Soustřed'te se především na mechanismus **dvoustupňového označování. Analýzu strukturujte za pomoci následujících kroků:**

I. První stupeň označování:

a/denotace – identifikujte hlavní a vedlejší znaky a jejich vztahy. V případě analýzy televizního zpravodajského šotu popište strukturu celé narace (framing, focusing, realising, closing, zprostředkování, institucionalizace, vizuální i verbální mody)

II. Druhý stupeň označování:

- popište mechanismus multiplikace významů za pomoci analýzy využitých konotací a mýtů**
- identifikujte mechanismy preferovaného čtení (např. sémiotickou krádež apod.)**
- identifikujte příklady hegemonné praxe, respektive přítomnost ideologického uzavření**

■ Identifikace textu

- úvod zkrácené shrnutí analyzovaného sdělení – o čem pojednává, kde byl publikován/odvysílán, jaká je jeho stopáž/rozsah plochy, jak je začleněn do rámce celého média/nosiče (DENOTACE).

- stručně charakterizujte dané médium, žánr a kontext. formulujte cíl analýzy, ze kterého by mělo být zřejmé, které otázky jsou pro vaši analýzu důležité:

a/ proč byl zvolen právě daný text

b/ jaké typy znaků byly použity/převažují. V jakém vztahu jsou užité, analyzované znak/znaky k originálu. Jde o sdělení-kopii nebo sdělení-originál?

c/ jak tato skutečnost ovlivní vaši interpretaci

d/ co jsou klíčoví označující a co označují?

e/ V jakém systému uvedené/analyzované znaky dávají smysl?

■ Modalita

- jak se daný text definuje ve vztahu k realitě?
- funguje text v realistickém nebo representačním kódu?
- kým může být vnímán analyzovaný text jako realistický?
- co tuto realističnost zatemňuje?'
- zdůrazňuje analyzovaný text svou realistickou funkci nebo se prezentuje jako fikce?
- jsou užity nějaké reference ve vztahu ke každodennímu, zkušenostnímu světu?
- kdo je prezentován jako tvůrce použité modality a jak její povah ovlivňuje vztah mezi textem a vnější, žitou realitou/světlem?

■ Paradigmatická analýza

- do jaké třídy paradigmát (médiu; žánr; téma) text jako celek patří?
- jak by mohla změna média ovlivnit významy, které sdělení generuje?
- mohl by být daný text použit v jiném žánru?
- do jaké paradigmatické kategorie patří každý z užitých označujících? (např. fotografie, televize, film nebo typ záběru – celek, polokelek, detail apod).
- proč byl každý z uvedených označujících zvolen z možných variant v dané paradigmatické sadě.? Jaké hodnoty volba uvedených označujících konotuje?
- kteří nezvolení označující (z jednoho paradigmátu) podle vašeho názoru významně chybí?
- opírá se volba jednotlivých označujících o logiku ostrého kontrastu (např. příroda/kultura)?
- má některá z těchto opozitních kategorií centrální význam v rámci celého textu?
- pokuste se aplikovat test záměny (komutační test), a to s cílem identifikovat klíčové označující a jejich roli. Pokuste se o imaginární substituci některých označujících a zhodnoťte efekt této záměny.

■ Analýza syntagmatické struktury textu

- identifikujte a popište ty syntagmatické struktury v textu, které mají formu narace, argumentu nebo montáže.
- v jakém vztahu jsou klíčoví označující v daném textu, který z označujících má vyšší váhu (hlavní a vedlejší znaky)?
- jak sekvenční či prostorové uspořádání jednotlivých elementů v syntagmatu ovlivňuje jeho význam?
- jsou v syntagmatu užity opakující se prvky/motivy? Pokud ano jak ovlivňují význam textu?
- jak ovlivňuje užitý žánr syntagmatickou strukturu celého textu.

■ Rétorické tropy

- jaké rétorické tropy byly v textu použity (metafory a metonymie)?
- jak jejich užití ovlivňuje preferované pro/čtení (preferred reading) textu?

■ Intertextualita

- odkazuje text na další žánry?
- odkazuje nebo srovnává se daný text s dalšími texty v rámci daného žánru?

■ Kódy

- jaký typ kódů byl použit (analogické, digitální atd.)?
- jaké žánrové konvence jsou v analyzovaném textu nejzřejmější?
- které z užitých kódů jsou specifické pro dané médium?
- které kódy jsou sdíleny s dalšími médii?
- v jakém vztahu jsou užití kódy (např. slova a obra)?
- jde o kódy s širokým či krátkým dosahem?
- které typy kódů jste postrádali?

■ Způsob oslovení

- jaký typ vztahu se snaží analyzovaný text vytvořit se svým potenciálním publikem?
- do jaké míry můžeme hovořit o přímém způsobu oslovení, respektive, co daná forma oslovení znamená pro vyznění celého sdělení?
- jaké kulturní předpoklady formují způsob oslovení?
- pro koho budou užité kódy nejsrozumitelnější?
- které užité kódy svědčí pro existenci *preferovaného pro/čtení*?
- do jaké míry se ve sdělení promítají nebo nepromítají dominantní kulturní hodnoty?
- do jaké míry je analyzovaný text otevřený alternativní interpretaci?
- pokuste se identifikovat příklady ideologického uzavření

- Co čistě strukturální analýza postrádá?
 - kdo je tvůrcem užitých znaků?
 - jaký typ reality text reprezentuje a jaký vylučuje?
 - komu analyzované sdělení slouží nebo může sloužit?
 - jak by mohla změna kontextu změnit interpretaci celého textu?
 - z jakého způsobu čtení textu vaše analýza vychází? (Start Hall - dominantní, dohodnutý, opoziční).

IX. DVA STUPNĚ OZNAČOVÁNÍ (1915-1980)

Roland Barthes

- **MECHANISMUS OZNAČOVÁNÍ**
popisuje vztah znaku
nebo znakového
systému ke své
referenční realitě.

- Barthes rozlišuje dva způsoby **multiplikace znaků**, a to prostřednictvím mechanismu:
- 1/ **KONOTACE**, který slouží především k **popisu emocí či subjektivních hodnot**,
- 2/ **MÝTU (mytologizace)**, jenž slouží především k **označení obecnějších, abstraktnějších pojmů a hodnot**.
- **SCHEMA**

I. STUPEŇ: DENOTACE

- První stupeň označování se realizuje jako **vztah mezi označujícím a označovaným v rámci znaku, který má svůj referent ve vnější realitě.**
- Barthes hovoří v dané souvislosti o **denotaci**, kterou můžeme chápat jako mechanismus „označování“, v rámci kterého jde **primárně o identifikaci znaků našimi smysly.**
- Denotace odráží **běžně chápaný význam znaku postavený na jednoduchém vztahu znaku ke svému referentu:**

Jako příklad můžeme uvést:

- „fotografii“ ulice, která denotuje určitou ulici
- „slovo“ ulice denotuje ulici vedoucí mezi domy apod.
- „proces“ **mechanické reprodukce objektu na film.**
- **Jde o vztah, který je chápán jako objektivní a hodnotově neutrální.** Pojem denotace slouží především k analytickým cílům. V praxi ale téměř neexistuje objektivní, hodnotově neutrální **mechanismus označování.** Výjimku tvoří například specializované jazyky jako je matematika, kde zápis $3+4=7$ má čistě denotativní povahu.

II. STUPEŇ OZNAČOVÁNÍ: a/ KONOTACE

KONOTACE, KONOTACE, KONOTACE *KONOTACE, KONOTACE* **KONOTACE, KONOTACE, KONOTACE**
KONOTACE, KONOTACE

- Konotativní význam znaku reprezentuje hodnotový systém kultury nebo individua, které jej užívá.
- Jde o situace, kdy je znak spojen s asociacemi, které „zabarvují“ naše porozumění dané situaci. Konotace je lidská část procesu tvorby významu.
- Konotace vypovídá o tom „**JAK**“ byly významy vytvářeny.
- **KONOTACE** je *druhým stupněm označování* a užívá denotativní znak (označované a označující) jako vlastní označující a přičleňuje jej k přidávanému označovanému.
- **SCHEMA**

Konotativní významy rozvíjí například tón, zabarvení našeho hlasu, volba slov apod.

Když užíváme slova *Róm* nebo *Cikán*, *komouši* nebo *komunisté*, *Afroameričané* nebo *negři*, vždy jde o emocionálně zabarvené, subjektivní konotace.

Denotace je někdy chápána jako *digitální* kód, konotace jako *analogový* kód.

Nebezpečí, které hrozí při interpretaci jakéhokoliv sdělení, které je zatíženo konotací vyplývá právě z možnosti snadné **záměny konotační hodnoty za denotativní fakt.**

II. STUPEŇ OZNAČOVÁNÍ: B/ MÝTUS

- **MÝTUS** je řetězec pojmů (znaků) tvořících příběh, kterým se **kultura pokouší vysvětlit či pochopit nějaký aspekt reality.**
- **Mýtus je způsob uvažování dané kultury, je to způsob konceptualizace či chápání stavu věcí.**

Mýtus má tři funkce:

- a/ upozorňuje**
- b/ přesvědčuje**
- c/ vysvětluje**

- **Mýtus je definován svou intencí více než svým doslovným významem.**
- **Mýtus transformuje historii do „přírody“, činí ze sociálního faktu jev přirozený.**
- **populární mýty naturalizují historii – sociální svět**
- **Mýtus organizuje sociální realitu tak, že se jeví jako bez rozporů.**
- **Věci v mýtickém vyprávění odkazují na sebe sama.**

V mýtu je jeho záměr poněkud zmrazený, vycištěný, zvětšený. Je vytvořený na základě absence doslovného významu.

(Francouzské impérium? To je fakt: podívej se na toho dobrého černocha, který zdraví jako kterýkoliv z našich / bílých/ hochů).

A/ je zde označující (černý voják zdraví Francii), samo o sobě již formované předcházejícím systémem;

B/ je zde označované (odhodlaný mix Francouzství a válečnictví);

Černošský voják zde mluví – oslovuje čtenáře jménem francouzského státu.

Současně je jeho pozdrav „ZMRAZEN“ na věčnost jako oslava francouzského IMPÉRIA.

Jádro funkce a princip fungování mýtu spočívá v tom, že transformuje historii do přírody

ČINÍ Z HISTORICKÝCH JEVŮ PŘÍRODNÍ DANNOSTI
(NA VĚČNÉ ČASY)

Na cestě od historie k přírodě se mýtus chová ekonomicky. Ruší komplexitu lidského jednání a nabízí nám **jednoduchost esence**. Jde přitom za rámec toho, co je bezprostředně viditelné. Organizuje svět, který je **bez rozporů**.

V mytologicky konstruovaném světě věci odkazují na sebe **sama**

Sunday Mirror

Three days before the official list

20p December 28, 1960 No. 919

YOUR New Year Honours

By REVEL BARKER

LOVELY Anna Ford today wins the title she never wanted — Sex Symbol of 1960.

Britain's men rated the ITN beauty stars ahead of actresses like Sophia Loren, Bo Derek and Debbie Harry.

Anna, 30, was always preferred to be listed on the way she reads the News at 7.30 rather than her own.

But not the notion of being voted the nation's favourite in an annual survey conducted by the Sunday Mirror.

It's terribly touching, very sweet," said Anna who like the rest, "I truly am delighted."

Heroes

More than 1,000 men and women in all parts of Britain took part in the poll to compile the 1960 New Year Honours List.

The survey (see Pages 10 and 11) included four top personalities and actresses of 1960 and came a few days before the 52nd Honours List.

Men of the Year in the Pope and top Japanese names are the Day and P. S. Ouseley of the British Council, both in London.

Anna also came third in the Women of the Year vote behind the Queen Mother and The Queen.

"I'm really flattered to be included in a list like that," she said. "The fact that I have millions of votes each night was completely unexpected."

"I'm on holiday and just don't know about it," she said. "I couldn't wait to be photographed like this."

The young hero in the new Sunday Mirror readers is one who explained her status on the list. "There has always been a misunderstanding about my work."

Happy New Year

SEXY ANNA TOPS POLL

Anna—her choice of picture

"Now," she said, "My complaint to that women are always talked about on the basis of how they look."

"You get headlines like 'Sex and Blonde Eye in Car,' as being about the woman in her hair, and it's offensive to describe her as just 'blonde' or 'eyes'."

"I am not in the least surprised at the result of the poll. We get on very together and I would have voted for her."

"I've star Bruce Forsyth said: 'She is most attractive I particularly like her when she has her hair up like in a very lovely girl.'"

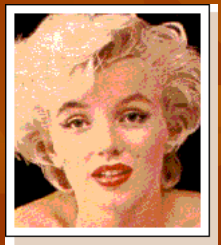
Actress Diana Dory said: "Many men who watch it's obviously of her and I believe that."

Take said: "I think she appeals to men's primitive instincts."

The fashion designer Bill Gibb said: "Anna is just terrific. I designed some clothes for her once and although she is not beautiful in the classical sense she has a womanly personality and class."

1/ MÝTUS SHOWBUSSINESU

postavený na představě krásy a kouzla osobností patřících k elitě. Text je strukturován okolo charakteristiky - atraktivity tzv.celebrit, které pak umožňují označovat další mýty

2/ MÝTUS ŽENY DEFINOVANÉ PROSTŘEDNICTVÍM JEJÍHO TĚLA (Lovely Anna Ford).

My complaint is that women are always talked about on the basis of how they look. You get headlines like „ Man and Blonde Die in Car“, as though the only interesting thing about the woman is her hair, and it's sufficient to describe her as just „blonde“.

Reálná A. Ford je prezentována jako sexuální symbol, je použita jako znak ženské sexuality, a to dokonce přes to, že ona sama v textu explicitně odmítá hodnocení žen podle toho jak vypadají a její odmítnutí je i citováno:

- **Mýty ze své podstaty zatemňují či mystifikují svůj původ a svou politickou a sociální dimenzi.**
- Analýza mytologií tak odhaluje skrytou roli historie, respektive **sociopolitickou roli mýtu.**
- Když se poprvé učíme číst denotace, vstupujeme do světa **ideologií,**
- a to tím, že se učíme číst **dominantní konotace a mýty**

Při analýze zpravodajského diskursu je nezbytné sledovat dva základní faktory, které rozhodujícím způsobem ovlivňují konstrukci zpravodajských významů:

- 1/ **jazyk (znakový systém)**, ve kterém je sdělení kódováno,
- 2/ **sociální tlaky**, které ovlivňují jak jsou sdělení sociálně produkována a percipována.

Způsob tvorby zpravodajství je tak vždy výsledkem **vyjednávání a selekce.**

X. IDEOLOGIE JAKO PROCES PRODUKCE VÝZNAMŮ

- 1/ mediálně komunikované ideologie fungují jako nástroj rozvoje moderních společností,
- 2/ ideologická role masových médií spočívá v tom, že podporuje zájmy dominantních společenských skupin, elit,
- 3/ mediální výstup je vždy do jisté míry ideologicky efektivní,
- 4/ analýza většiny mediálních textů směřuje k odhalení jeho ideologické základny.

1. IDEOLOGIE

- **Pojem ideologie představuje více méně koherentní systém představ či přesvědčení, která slouží k vyjádření našeho vztahu ke společnosti.**
- **IDEOLOGIE skrytě působí na pozadí více či méně svobodné recepce mediálních obsahů. Působí jako sociální cement, který spojuje různé sociální, zájmové a třídní aliance s cílem izolovat opoziční tábor, respektive vychýlit rovnováhu veřejného zájmu na svou stranu.**
- **SCHEMA II.**

- **Ideologie proměňuje lidské bytosti v subjekty.**
- **Vede je k tomu, aby se považovali za autonomní, svobodné bytosti, zatímco jsou formovány dominantním názorem.**
- **Ideologie není zrcadlovou inverzí reality, ale jde o imaginární či symbolický vztah jedinců k podmínkám jejich existence.**
- **Ideologický podvod spočívá v jeho samozřejmosti.**

- **V okamžiku, kdy někoho oslovujeme, vnucujeme mu jistý sociální vztah.** Tím, že přijmeme roli adresáta a reagujeme na dané „oslovení“ **podílíme se na procesu vlastní ideologické konstrukce.**
- Naše schopnost odolat takové formě oslovení rozhoduje o tom **zda se staneme součástí procesu ideologické konstrukce vlastní subjektivity nebo jej odmítneme.**
- **Příklad: žena přijímající reklamní oslovení jako**
 - a/ **atraktivní roli subjektu - „nosiče“ šperků, kožešin atd.**
 - b/ **tradiční roli „strážkyně domácího krbu“, se kterou přijímá současně i**
- **SUBMISIVNÍ POZICI V RÁMCI PATRIARCHÁLNÍ SPOLEČNOSTI, RESPEKTIVE V RÁMCI RODOVÝCH VZTAHŮ.**

Veškerá komunikace disponuje touto permanentně přítomnou vlastností, která je svým způsobem zákeřná, a to zvláště, když jde o takové formy „oslovení“ jaké realizují masová média, respektive reklama.

- Pokud **dovolíme, abychom byli osloveni konkrétní reklamou, přijímáme sociální pozici, kterou nám vnucuje** – např. středostavovskou, maskulinní pozici, konzumerskou apod.
- Taková **forma „oslovení“** nás pak může dovést k přijetí takové **ideologické pozice, která je fakticky v rozporu s naší aktuální či reálnou sociální situací.**

Různé sociální skupiny pak mohou přijmout dominantní optiku, i když nemusí být v jejich zájmu. Například:

a/ studenti revoltující proti systému na konci šedesátých let byly postupně pacifikováni tím, že je moc nepozavírala, ale vtáhla je do mocenských struktur, kde posléze přijali i hodnoty proti kterých původně revoltovali.

b/ ženy tak mohou přijmout „mužskou optiku“, respektive mohou vnímat sebe sama na základě mužských hodnot, kritérií a sociálních vztahů.

c/ etnické menšiny mohou přijmout hodnoty majoritní kultury

**MASOVÁ KOMUNIKACE JE V TOMTO SMYSLU
JAKO SOCIÁLNÍ PROCES NEVYHNUTELNĚ
IDEOLOGICKÁ**

Ideologie jsou velmi **rezistentní** vůči jakékoliv dekonstrukci, a to proto, že jazyk, který užíváme pro jejich analýzu je **sám produktem dominantní ideologie**. Ideologie strukturuje jazyk a jazyk strukturuje způsob jak vnímáme realitu.

- Ideologie odmítá sebe samu jako ideologii.
- Neprezentuje se jako ideologie, ale jako **realita**. **Zakrývá tak svůj konstruovaný původ**, a to tak, že vytváří
- **dojem samozřejmosti, přirozenosti.**

- **Fakticky neexistuje jedinec, který by byl nezávislý na ideologii.**
- **Například žurnalisté jsou stejně jako většina socializováni do hodnot dominantního ideologického systému a**
- **Většina z nich podobně jako jejich publikum, užívá nevědomě mediální konvence, které odrážejí dominantní ideologii.**
- **IDEOLOGIE NOVINÁŘSKÉ STŘEDNÍ TŘÍDY.**
- **Mediální tvůrci nemohou manipulovat významy nezávisle na dominantní ideologii, ale**
- **Jsou nuceni užívat mediální konvence jistým preferovaným způsobem.**
- **Jejich texty musí být publiku srozumitelné, respektive musí odpovídat jeho očekávání.**

HEGEMONIE

- představuje strategii vytváření souhlasu se stávajícím mocenským uspořádáním, a to na straně majoritního publika. (A. Gramsci)
- **Dominantní třídy** realizují své sociální a kulturní vůdcovství bez pomoci násilných, represivních prostředků prostřednictvím ekonomické, politické a kulturní manipulace, která vytváří **hegemonní vztahu** mezi manipulujícími a manipulovanými.
- Užívá **IDEOLOGICKÉ NÁSTROJE STÁTU** – PRÁVO, RODINA, ŠKOLA, MÉDIA (L. Althusser)
- **Hegemonní strategie vytváří individuální a sociální povědomí.** Její efektivita je největší, když totalita sociální, kulturní a individuální zkušenosti získává smysl v rámci mocenského bloku.

HEGEMONIE se neuplatňuje proti vůli jedinců, ale je výsledkem aktivního „vyjednávání“, v jehož rámci si **dominantní třídy** přivlastňují **roli morálního a intelektuálního vůdcovství**, a to se souhlasem podrobených.

MOC není vlastnictvím jednoho individua, ale pracuje v rámci struktury společnosti. Klíčovou roli zde hraje **system ideí**, prostřednictvím kterých individua interpretují svou zkušenost, respektive **dešifrují svět v ideologických pojmech**.

Realizuje se tak **politika označování**. Všichni vědí, co je to např. svoboda slova nebo demokracie. Většinou si tak neuvědomují, že takové významy jsou **vybrány z ideologické sítě** či z jakési významové matrice vytvořené **dominantními sociálními skupinami**.

Klíčovou roli hrají v tomto procesu média, skrze které je **projektován právně-politický system**.

MOC tak může být uplatňována jako autorita a kulturní aspekty každodenních životů jsou depolitizovány.

KONTRAHEGEMONNÍ STRATEGIE se v tomto systému jeví jako neoficiální, nemožné, nepřijatelné pro to, aby byli přijaty jako legitimní reprezentace.

HEGEMONNÍ STRATEGIE působí jako sociální cement, který spojuje různé třídní aliance s cílem izolovat opoziční tábor, respektive vychýlit rovnováhu veřejného zájmu na svou stranu.

IDEOLOGICKÁ ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ SLEDUJE TŘI ZÁKLADNÍ CÍLE:

- **1/ jaké významy přináší**
- **2/ jak posiluje zpravodajství svou efektivitu**
- **3/ jakým zájmům slouží (IDEOLOGIE, HEGEMONIE)**

Ia. IDEOLOGICKÉ UZAVŘENÍ: PREFEROVANÉ ČTENÍ – „PREFERED READING“

- **Multiakcentuální potenciál významů zvolených znaků (verbálních i vizuálních) a jejich kapacita pracovat na druhém stupni s konotací či mýtem je naplňován tak, aby se**
- **znaky ve třetím stupni označování staly ideologicky uzavřenými tj. zjevně uniakcentuálními.**

PREFEROVANÉ ČTENÍ – „PREFERED READING“

Stuart Hall

- **Komunikační strategie masových médií, která nutí publikum interpretovat mediální sdělení v rámci dominantních hodnot. Jde de facto o imperativy dominantní ideologie.**
- **Publikum je vedeno k tomu, aby přehlíželo negativní stránky dané sociální struktury tedy významy, které popírají její dominantní hodnoty.**

BELL'S
SCOTCH WHISKY
Since 1842

OBSERVER REVIEW

SUNDAY 5 SEPTEMBER 1949

MINORITY RIGHTS GROUPS

Leave Right

CYPRUS

Planning for the future of Cyprus is a task which will require the co-operation of all the people of the island. The Government is now in a position to discuss the future of Cyprus with the people of the island. The Government is now in a position to discuss the future of Cyprus with the people of the island.

- **I. DENOTACE**
- **I. Dva hlavními znaky:**
- **a/ mladí černoši**
- **b/ skupina policistů**
-
- **II. Tři vedlejší znaky:**
- **a/ dav Afroameričanů obklopující incident**
- **b/ vlastní městské prostředí skládající se z dvou komponent (spodní trakt železničního nadjezdu, staré pavlačové domy)**
- **c/ strom v pozadí.**
- **Syntagmatická kombinace dává tyto znaky do určitého vztahu **KONFRONTACE.****

- **II. DRUHÝ STUPEŇ: mýtus a konotace**
- **II a. KONOTACE**
- **a/ změna tvaru/formátu** – editovaný text je delší a užší. Oči tak jsou nuceny tékat zprava do leva, a tak je posílena **konotace konfrontace** (pohyb čtenářových očí se stává **ikonickou reprezentací konfliktu** mezi oběma stranami).
- **b/ strom, který má potenciálně uklidňující efekt je odstřižen,**
- **c/ jsou přidána čtyři slova tučným černým písmem, umístěná mezi oba tábory. Slova MLADÝ, NEPŘÁTELSKÝ A ČERNÝ pomáhají podpořit naturalizační proces tím, že spojují nepřátelskost s barvou pleti a věkem.**
- **Zastírají se tak další možné interpretace respektive příčiny konfliktu** - například postoj majoritní společnosti.
- **Slova, jejich umístění i typ písma konotují konflikt.**

- II a. MÝTUS „policie jako neagresivní (klidná) síla“.
 - Vyžívá několik znaků:
 - a/ **zobrazení policisty chránícího si obličej rukou,**
 - b/ **jeho kolegy, který je otočen zády k černošské skupině**
 - c/ **a především policisty ležícího na zemi, bez přilby, který působí dojmem jako by byl sražen demonstranty.**
 - Mechanismus označování černošské skupiny pracuje s dvěma mýty:
 - a/ **s mýtem etnika**
 - b/ **mýtem rebelující mládeže**
 - Klíčový význam **KONFRONTACE** tak má dva zdroje -
 - a/ **rasový a**
 - b/ **generační**
- Síly zákona, řádu - MY vs. síly anarchie, asociálnosti -ONI.**

6.1

6.1a

„I. Část 6.1., 6.1a. „Premiérka přijela dnes večer do Cardiffu. Očekává se, že v nejbližší době oficiálně potvrdí představitelé British Steel Corporation propouštění tisíců zaměstnanců. Premiérka se setkala s demonstranty v okamžiku, kdy vstupovala na cardiffskou radnici, aby poskytla interview welšské CBI. Dvacetpět demonstrujících bylo zatčeno, když házeli na premiérku zápalné láhve a dlažební kostky. Jeden policista byl zraněn. Generální ředitel sir Terrence Becket a šest dalších hostů muselo rychle uniknout do policejní dodávky, aby mohli uniknout davu, který je obklopoval. Ve svém interview napadla paní Thacherová demonstranty konstatováním, že jejich jednání v žádném případě nepomůže řešit problém nezaměstnanosti. Premiérka připustila, že Británie má své problémy, ale dodala, že nastal čas je radikálně řešit. Bohužel, těžký průmysl, tak významný pro Wales se dostal do neřešitelných problémů. Zároveň ovšem premiérka zdůraznila, že se již objevily nové pozitivní signály, které dávají naději nových investic právě ve Walesu. Dále již náš korespondent přímo ve Walesu“.

6.2

6.2a

6.3

- 6.2(zvukový záznam přímo z místa demonstrace - dělníci skandují „*come and join the working class*“. Postupné stahování zvuku)
- 6.2a (začíná korespondent)
- „*Welšská národní a Labouristická strana rozpoutala kampaň občanské neposlušnosti a představitel welšské národní strany prohlásil, že by si měla paní Thatcherová dobře rozvážit než se rozhodne dostavit se dnes večer na toto místo...*
- 6.3. *pokud bude welšská steel corporation zavřena. Asi...*

6.4

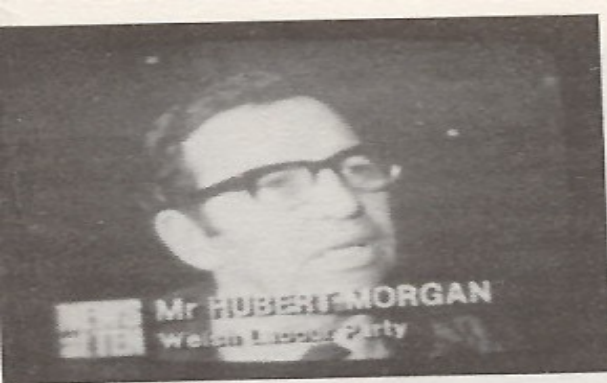

6.5

6.5a

- *6.4 právě kvůli premiérčině návštěvě*
- *6.5. není známo, zda se zde dnes objeví představitelé British Steel. Představitelé politických stran, které organizují tuto demonstraci asi nemohou být příliš spokojeni s tím, že na premiérku zde čeká ne více než 1500 demonstrantů. “*
- *6.5a(nájezd na detail policejní akce. Záběr uzavírá a rámuje celou akci. Jde o stejný záběr, který se vyskytl již v hedlajnech).*

6.6

6.6a

6.7

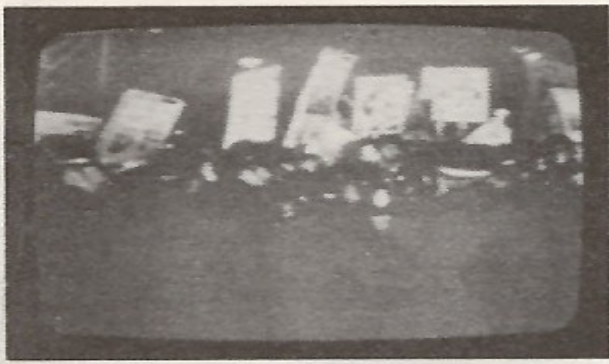
6.6.(záznam interview s Hubertem Morganem z welšské Labour Party)

6.6.a., *To, co se snažíme vysvětlit paní Thacherové je ať proboha změni svou politiku, kterou ničí Walles. Průmyslový, sociální i komunitní život byl zcela zničen touto vládní politikou. My se zde dnes jen snažíme požádat premiérku o to, aby nás vyslechla. O tom je přece demokracie.*

Pokud nás ovšem nevyslechne pak Bůh ví

6.7.co se stane.“ (**sémantická krádež-
střihem** zařazený záběr vajec, které se rozprskly na předním skle premiérčina auta) (následuje shrnující komentář)

„Premiérka vědoma si vážnosti situace přijela velmi brzy na cardiffskou radnici, kde byla uspořádána na její počest slavnostní večeře. Automobil, kterým přijela zasáhlo několik vajec právě ve chvíli, kdy vstupovala na radnici“.

6.8

6.9

6.10

- *6.8. Většina demonstrantů ji...*
- *6.9. ani neviděla. Atmosféra byla ještě hodinu po premiéřčině příjezdu velmi napjatá a...*
- *6.10 1200 policistů, více než polovina městských policejních sil obklopilo radnici. “(záběr na dva policisty, kteří přelézají zátaras a vstupují do davu)*

6.11

6.12

6.12a

- *6.11., „Jeden policista byl zraněn při střetu uvnitř davu.“ (kamera jde souběžně s pohybem policistů)*
- *6.12., „Po vajíčkách vyletěly z davu i zápalné láhve. Nikdo nebyl zraněn.“*
- *6.12a (ruční kamera se přesouvá do lepší pozice. Siluety postav policistů a fotografů okolo zápalných lahví. Oheň a dým)*

6.13

6.13a

6.14

6.13 „Po té začalo zatýkání. Dva nebo tři ze zatčených se bránili, ostatní nekladli odpor. Mezi zatčenými je i předák welšské labour party. Přes malý počet demonstrantů zažili policisté horké chvíle..

6.13a. (kamera snímá akci zatýkání a odpor jednoho ze zatýkaných. Jde o nejdramatičtější záběr celé reportáže a je mu věnována nejdelší stopáž v druhé části reportáže)

6.14. a je zde proto na místě obava ze skutečně vážných projevů občanské neposlušnosti v případě, že bude welšská továrna zavřena. Dnes večer.. (kamera sleduje zatčeného, kterého policisté tlačí k policejní dodávce. Z davu je slyšet volání „ co se stalo Johne“)

6.15

6.16

6.17

6.15 měla však policie situaci pod kontrolou a...

6.16 Lady Thacherová zatím na Cardifské radnici oslovila ty, kteří způsobili porušení pořádku a vyvolali chaos. “(záběr na policistu střežícího radnici)

III. ČÁST

6.17. (následují přímo slova premiérky),,Demonstrace nevyřeší žádné problémy. Ti co narušují pořádek a zákony nepomohou nezaměstnaným.“ (premiérka je snímána v polocelku, ve ve světlém interiéru, kamera je v klidu.)

6.18(ozývá se potlesk),, *Oni nerepresentují...*(prostřih - kamera snímá celý sál, kde se koná slavnostní večeře, je vidět aplaudující hosty)

6.17a *skutečný a pravdivý obraz Wallesu. Myslím si, že lidé, kteří se chovají tímto způsobem škodí jeho pověsti a zároveň tak komplikují pozici pro nové možné investice a tím vlastně brání vytvoření nových pracovních míst, které jsou zde tak nutně třeba.*(jedná o opakovaný záběr 6.17)

6.18

6.17a

ANALÝZA REPORTÁŽE ITV „*THACHEROVÁ V CARDIFU*“

A/ POPIS – UKÁZKA B/ INTERPRETACE

- B1/ILUSTRACE PREFEROVANÉHO ČTENÍ:
- 1/ mechanismus opakování: opakují se záběry policistů stojících proti davu - v headlinech a na záběru 6.5a.
- Další záběry v podstatě podtrhují tento klíčový aspekt příběhu. Tak, že celá reportáž vypadá jako
- příběh o policii a demonstrantech – „o vítězství dobra nad zlem“

- 2/ reportáž je rozdělena na **verbální a obrazovou část** (simultánní označování)
- A/VERBÁLNÍ v sobě nese množství referencí, které **potvrzují daný lajtmotiv** - užívá termíny jako „*noční demonstrace*“, *demonstranti*, *občanská neposlušnost*, *bránící se zatčený*, *horké „chvilky policie“*, „*skutečná občanská neposlušnost*“, „*ti, kdo narušují pořádek*“
- - tedy v podstatě **všechny termíny, které se objevují i řeči premiérky**
- 3/ protože v zájmu kritéria proporcionality musí být slyšet i **hlas druhé strany** je osloven i člen Welšské Labour party. V jeho řeči však **není nic o porušování zákonnosti** (na rozdíl od lajtmotivu celé story), ale **hovoří o pojetí demokracie** či přesněji o tom, že **povinností politiků je poslouchat své voliče.**

- **POROVNÁNÍ (KOMUTAČNÍ TEST)**
- Porovnáme-li způsob jak jsou prezentovány argumenty obou stran je zřejmé, že především po formální stránce **nemají obě strany konfliktu stejné podmínky.**
- **1/ Definice celé události je zarámována výkladem Thacherové –tj. jako porušení zákonnosti - je to její laitmotiv.**
- **2/ Opoziční pohled je vložen do vizuálního kontextu policejní akce a zatýkání.**
- **Politická opozice byla překódována do násilné opozice.**
- **Tohoto překódování bylo dosaženo za použití tichých vizuálních prostředků:**

- **A1/** Především premiérka je snímána v připraveném kontextu 6.17. a bez pomocného komentujícího hlasu, který by místo ní vysvětlil v čem spočívá nebezpečí a porušení řádu. Hovoří přitom autoritativně, sama za sebe a kamera se jí podrobuje
- (zabírá premiérku v polocelku tedy v klidné defacto moderátorské pozici).
- **B1/ opoziční hlasy** jsou naopak snímány velmi dynamicky, ruční kamerou a jsou i dynamicky - těsně sestřihány.
- Navíc je výpověď' představitele welšské Labour party neustále přerušována **ruchy z okolí.**

- **B2/** hlas opozičního, relativně neznámého politika) musí bojovat s křikem davu. Jeho závěrečné prohlášení „*a bůh ví co se stane*“ doplněné záběrem automobilu zasaženého vajíčky je tzv. **sémiotickou krádeží** tedy mechanismem, kdy je
- význam uměle spojen se znakem z jiného plánu reality, a to v
- zájmu výběrové interpretace =
NÁVODNÉHO PREFEROVANÉHO ČTENÍ

- **A2/ ideologická produktivita celého příspěvku je legitimována opakovanými záběry zatýkání. Celý mechanismus výběrové interpretace je zakotven v tomto zobrazení. Zatčení retrospektivně legitimuje jak policejní akci, tak i pojetí události jako příběhu o porušování řádu a zákonnosti**
- **V procesu označování je připsána znaková sekvence zatýkání, která je:**
 - **a/ opakována**
 - **b/ prezentována jako detail**
 - **c/ a navíc jde o dva nejdelší záběry**

- Podanou interpretaci události de facto potvrzují zatčení, protože logika výkladu velí, že
- pokud jsou tu zatčení, pak tu muselo být i reálné nebezpečí.
- Hrozba porušení řádu je jako by automaticky vysuzována z přítomnost 1200 policistů, tedy ne z vlastní reality.
- Výsledkem této logiky je pak konstrukce jakoby faktické interpretace (interpretace postavené na faktech), která je ale jen retorickým produktem premiérky.
- Uvedené formální difference vedou k následujícímu preferovanému čtení – ideologickému uzavření:

■ AUTORITA vs. OPOZICE

- **OPOZICE** znamená akci, křik, chaos a porušení řádu – **kontext vhodný pro zásah policie.**
- **AUTORITA** znamená klidné jasné, pevné prohlášení, rozum a řád -**kontext vhodný pro aplaus.**
- Celá reportáž tak dostává mediální podobu, která patří spíše do známého televizního šuplíku dobrodružných příběhů o
„vítězství dobra nad zlem“.

STRUKTURA ZPRAVODAJSKÉ NARACE

- 1/ **moderátor** ze studia rámuje, uvozuje téma a zajišťuje od počátku jeho souvislost s ostatními částmi zprávy. Často je to opět moderátor, který zprávu završuje.
- 2/ **reportér, korespondent nebo komentátor**, zasazuje reportáž do kontextu, vysvětluje její význam.
- 3/ **vlastní filmová reportáž** (spíše několik), která přináší informace z terénu.